

EESTI POLITSEILEHT

N° 10

11. weebruaril 1922. a.

II. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — iga laupäew.

Tellimise hind: aasta peale . . . . Mk. 800.—
 poole aasta peale . . . . " 400.—
 weerand aasta peale . . . . " 200.—

Üksik nummer maksab Mk. 18.—

Toimetus ja kontor: Tallinn, Lai t. 38 (ajutiselt).
 Awatud kell 9—3. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.

Kuulutuste hind:

1/1 lehek. Mk. 2400.—	1/8 lehek. Mk. 300.—
1/2 " " 1200.—	1/16 " " 175.—
1/4 " " 600.—	1/32 " " 100.—

Lehe eesküljel 75%, tekstis 100% kallim.

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.

Jooksew arwe „Eesti Pangas“ nr. 1056.

Ametalalised kuriteod.

Üllatuseni on räägitud ja kirjutud igasugus-
 test riigiametnikkude kuritegudest. On paljas-
 tatud inetumaid juhtumisi, mida lugedes ei tea
 kuhu end peita, et mitte üks neist ametnikkudest
 olla, kelle kohta kõige mustemaid asju awalik-
 tuse ette kantakse. Ja lõppu sellel ei näe. . .
 Sga päew toob uusi üllatusi. Ikka ja jälle tõu-
 seb eesriie mõne riigi warastamise teo eest ja
 ja näeb, et see weelgi jõledam on, kui selle eelolnud.

Ei taha siin arutama hakata, kas kõigil neil
 kirjutustel ja rääkimistel alati kindel põhi all
 on, või on seda mõnelgi forral teatava poliit-
 tilise sihiga tehtud. Kuid ei saa ütlemata jätta,
 et see kõik otse põlastawalt wastitaks on saanud.
 Tuleb tunne, nagu liiguksime waraste ja müüda-
 wate hingede ringis, kus kõik — ka inimese au
 — müüdaw ja ostetaw on. Tekib küsimine, —
 kas siis tõesti kellegil kübetki eneseaustamise
 tunnet ei ole!?

Kui marodöör müüb spekulanti, spekulant
 handeldajat ja handeldaja tüsjab kodaniku,
 siis on see nende hingeelu juures weel kuidagi
 mõistetaw. Nad on juba kord niisugused ja
 nendel puudub oma tegevuse aususe ehl autuse
 üle järelemõtlemiseks nii aeg kui ka tahte. Nad
 on traatnukud, mida raha käima paneb. Ent
 kas siis kõik on saanud närusteks oma-tasaku
 orjadeks ja nende seas ka riigiametnikud, kui

õigluse ja seaduse järele talitama kutsutud rahwa
 heaoleku eest hoolitsejad?

Oles Bene võimu all, pidime leppima nii
 paljude määrind kättega ametnikkudega, kelle
 ees omi õigusi ainult raha eest võis maksma
 panna ja kes sama raha eest sinu õigusi sama
 suure eduga jalge alla tallasid. See oli ajal,
 mil „Sumal kõrgel“ ja „keiser kangel“ oli. Tulid
 fakselased, — sama lugu ja weel palju laiemal
 alusel. Siin ei saanud ja walitusasutustega
 läbikäimise tarwidusel ühte sammugi teha, kui
 sul margad käest ametniku tasku ei libisenud.
 See omas lõpuks koguni awaliku ilme, nii et
 selle üle keegi enam ei imestanud, kui ametnik
 külma rahuga teatas, et sinu asja dienduse eest
 tema task teatava summa võrra raskemaks peab
 jaama. Kuid see oli siis. . .

Küüd elame oma riigis. On oma ametnikud
 — oleme ise ametnikud. Ja mis sünnib meie
 ümber? Ajakirjandus tarvitab oma ruumist
 tuntawa osa ametalaliste kuritegude kirjeldami-
 seks; on isegi eriajakirju välja hakatud andma,
 mis oma leheküljed ainult riigiametnikkude sea-
 duswastaste tegude kirjeldamisest täidawad. Mit-
 med kabareede artistid peawad enuast ainult
 riigiametnikkude kuritarwituskilise tegevuse ja nende
 eba-normaalsete elamiswiiside arwustamisest ülal
 ja teeniwad ametnikkude kulul enesele isegi kuul-

just. Mis on selle põhjus? Ülemäärane närwilikkus ja sensatsioonilise sünnitamise tahte, või lihtsalt kõige mustamise ja mahategemise tung?.. Ojal eht — ja, kuid on ka palju ümberlõikamata fakte, mis ametnikka väga halvasti küljest esitavad.

Kui sõjaajal üldises meeltesegaduses ühepäeva poliitikerid ja juhtumisi riigiametnikud oma aususega ipekuleerisid ja ennast igale vastutulijale müüsid, olles kui wana kõlbmata asi, mis käest kätte käis, siis peaks see küll praegusel ajal kindlasti minewikus olema, millest ainult mälestuste waral teada võiks. Aga on olnud, et puhastustulest läbi lasta kõiki riigi kulul enese taskuid täitjaid ja neid ametnikkude perest välja heita, et nad oma lähedusega mitte teisi, ausad olla tahtwaid, ametnikka ei määraks. Nagu pahur loom terve karja segadusse võib ajada, nii võib üks ametnik oma tegevusega terve ametala, terve ametnikkude korporatsiooni määrada. See tõukab aga eemale kõik diglasemad ja ausad isikud riigiteenistusest ja selle järelbuseks võib olla üldine riigiaparaadi teguwõimsuse langemine ja lagunemine. Kas ei ole juba praegu nagu häbi seltskonnas teadwaks teha, et oled riigiametnik, kuna see, liialdamata öeldud, tahtmata esile kutsub teatava arwamise. Sinus nähtakse nagu mingisugust parasiti, kes riigi ja seltskonna kulul omi taskuid täidab ja igale seadusvastasteks toimetusteks raha eest kätte saadaw on. Oled kui wariseer, kes kutsub näidata süütud nagu ja olla lapelikult puhta hingega, kuid selle kohja igakuks armab — tean, kes sa oled. Riitaugele oleme üfsikute autundeta ja digusest lugupidamatu tüüpide abil saanud.

Meie politsei oli oma suuremas enamuses vähemalt seniks sarnasest kurikuulsusest waba. Tema ametnikkude kohta ei saadud laialisi riigitarwuste ja müüdamuse juhtumisi esildada. Oli koguni nii mitmeid juhusid, kus alla kriipsutatud politseinikkude ausus, mida ära teenisid pakutawate altkäemaksu summade oma ülematele edasiandjad. Ja nende seas oli juhtumisi isegi suuremate summadega. Kõik see tundus rõõmsatava nähtusena ja tõi teadmise, et meie politseinikkud läiel määral oma ausi ja riigi seadustest lugu peawad, wõttes võimaluse igasugustel raha eest seadusest kõrwalehülijatel oma plaanide täidewiimiseks. Kuigi tulid ette mõned kuritarwitused, siis olid need üfsikud ja dige wäikesed.

Ent wiimasel ajal on ka ses muutusi tulnud. Wõrdlemisi lühikese aja jooksul on awalikuks

saanud juba kaks suuremat riigiraha raiskamist. Subamata, kuid ühtlasi kurb nähtus, et sarnasest häbistawad asjad meie politseinikkude kestel aset on leidnud. Politseinik, keda tahetakse wõtta seltskondlise julgeoleku kaitsjana, kelle ülesannetena on nähtud kodanikkude ja riigi diguste eest walwelseimine, on saanud ise kuriteo kordasaatjaks riigi wastu. See on raske hoop meis aususe püüde olemise idendusele.

Kui eeldasime tänujale, kõigiti korralikule ja digusest lugupidamisele jõudmist politseinikkude korporatsioonis, siis ei tahtnud mitte efsida. Oli kindel usk meie pere kõikide liigete seadusest ja enese ausi lugupidamise sisse. Nüüd on aga paar autundetut ühes enese määrimisega ka teiste otsaefisele autuse pitseri tahtnud wajutada.

Nad on oma töö teinud ja seadusel jääb ülesanne neile kätte näidata nende dige tee. Meie ülesanne on aga ära hoida ja kõigetindlamalt võimalus wõtta sarnaste juhtumiste kordamiseks edaspidi. Selleks peawad kõik walwe instantfid alluwate ametnikkude asjaajamise ja tegemuse järele järjetindlalt walwet pidama ja teadlikud olema eriti rahaliste asjade seisukorrast.

Ma ei leia üldse põhjendatud olewat, et ametnikud kodanikkudelt sissenõutud rahasummasid nõudate wiisi oma käes hoiawad, ilma et neid oma ülemusele edasi annaksid eht renteisse sisse maksaksid, mis ometi sündima peaks. Just raha kuuagaegne oma taskus kandmine on suuremaks mõjuwaidajaks olnud kase wiimase raiskamise kordasaatmises ja võimaluse annud seda sarnastes suurtes summades teha. Võib eht pea kindlasti öelda, et need ametnikud seda teed ei olesk käinud, kui nende taskus mitte künneid eht sadasid tuhandeid wõõrast raha ei olesk olnud. Olesk wiist küll loomulik, et iga üfsiku päewa jooksul sissenõutud raha juba teisel päewal renteisse antakse, eht kui see liig tülitawana tundub, siis vähemalt kase päewa jooksul kogutud raha kolmandal päewal edasi saadetakse. Eriti peaks see sündima aegadel, mil igasuguste maksude, nagu tulumaksu jne., sissenõudmine hoos. Wäiksematel summadel ei ole seda ahwatelewat wõimu mis suurte rahakuhjadel ja wähegi enesest ja oma teenistusest lugupidaw ametnik ei saa sellepärast nii kergesti kurjategiaks. Peaasi on aga ikkagi alaline walwe ja kontroll ametnikkude järele. See on kindlam abinõu ametalaliste kuritegude ärashoidmiseks ja sellepärast tuleb selle teostamisel alalist püsida.

A. T.

Külastäigul Soome politseis.

Kriminaal-politsei inspektor A. Lütt.

(2. järg.)

Kõrgema juhtimise, distsipliini ja majanduse suhtes alluvad krim.-politsei osakonnad politseimeistritele. Näituselt finnitab viimane krim.-politsei ülema poolt ettepanemad kandidaadid ametisse, määrab krim.-politsei ametnikkudele, jällegi ülema ettepanekul, distsiplinaar karistusi, finnitab ametikõrgendused, avaldab avalikku kiitust jne. Samuti on krim.-politsei ülem kohustatud politseimeistritele esinema etteandega suuremate sündmuste üle ja temale kuu tegemuse kohta aruandeid saatma.

Oma sisetise korralduse, tööaotuse, töötamise viiside ja ametnikkude oskkohele kontroleerimise suhtes on aga krim.-politsei osakonnad harilikult täiesti autonoomsed. Kuigi politseimeistrite õigus ei puudu ennast ka osakonna sisetisesse asjaajamisele seada, siis ei tule seda tegelikult peatufagilgi ette.

Meie krim.-politsei kolmest alusambast, — kindlasti eraldud tegemusala, üle terve riigi ulatav krim.-politseiasutuste võrk ja kõiki osakondi ühendav keskkohi, — on Soome krim.-politseil seega ainult esimene meiega täiesti ühine.

Teine tunnus, — üle terve riigi laotud krim.-politsei võrk, — on seal ainult osaliselt olemas: krim.-politsei on suuremates linnades, mille piiridega ka nende tegemus lõpeb. Kui nüüd arvesse võtta, et linnades rõõmitud ehk varastatud saad väga sagedasti maal realiseeritakse ja ümberpöörduvad, siis peab kartma, et Soome krim.-politsei oma piiratud tegemusala tõttu sarnaselt juhtumistele kurjategijate jäljed kergesti kaotada võiks, olles enam-vähem võõras maal oludele. Kuigi seal kuritegude jälgimine maal kuulub välispolitsei oskkoheste ülesannete hulka, kellel selleks pealegi rohkem aega üle jääb kui meil, ei saa viimane oma teiste ülesannete pärast ometi täielikult anduda kuritegude jälgimisele, ja seega on asja huvides nõuetawa kokkufõla saavutamise kriminaal- ja välispolitseil ühestöötamisel tuntavalt raskendub.

Weel vähemal määral leidub seal kolmandat tunnust — ühisi keskkoha ja ühtlustud tegemusala. Ühise keskkoha puudumisel võiks aga eelpooltähendud kriminaalosaakondade autonoomia kergesti igas osakonnas isewiisi kujuneda. See asjaolu raskendab teataval määral ametnikkude ühtlast ettevalmistamist ja kõige otstarbekohasemate töötamisviiside üleüldist tarwituseleõdmist. Teiselt puuduks krim.-osakondade tegemuses alaline kindel side üksiteisega. Plaanikindlas mõitluses kuritegemuse vastu ei ole viimasel asjaolul mitte väike tähtsus. Teame ju, et hunt

oma peña läheduses ei armasta murda ja et see nähtus sagedasti ka elukutseliste kurjategijate juures ilmiks tuleb. See tingib aga üle riigi laialipillutud kuritegemuse vastu mõitlawa aparraadi ühisi töötamist, nõuab algusest lõpuni omakõõdetud ühisi mõitlusüsteemi.

Helsingi krim.-politsei juhtidega selle üle mõiteldid wahetades selgus, et eelmised eeldused liialdud ei ole. Tõenduseks võiks weel ette tuua nähtust, et Saksa krim.-politseis sama küsimus viimasel ajal tõsiselt arutusele on mõõdetud.

*

Helsingi krim.-politsei osakond on kõige suurem sellesarnane asutus terwes Soomes. Tema asub Senati platsi ääres, politseimeistri kantseleiga ühises majas. Osakonna tarvitada on maja teine ja kolmas kord kaunis avarate ruumidega. Sealsamas on ka krim.-politsei arestimaja, milles 29 üksikut kooqi. Arestimaja on krim.-politsei ruumidega oskkohehes ühenduses, mis wahialuste walmamises suurt kerqitust pakub. Meeskond seisab koos osakonna ülemast, tema kahest abist — wanemast ja nooremast, keda kriminaal-kommisjarideks hõõitakse, kolmest detektiiv-kommisjarist, 7 wanemast ja 131 nooremast detektiivist, registreerimisbüroo juhatajast, päwapihtnikust, warahoidjast, kolmest kantseleiametnikust ja kolmest masinakarjutajast.

131-st detektiivist on 30 wangiwahti ja 10 koerte juhti. Peale selle töötawad 4 detektiivikantseleis, sest et kantseleiametnikkude arw töõrohkusele ei wasta. 7-st wanemast detektiivist töötawad 4 ühes detektiividega, muidugi, suuremaid kuritegusid jälgides, ühe oskkohehes ülesandeks on detektiivide kontrollraamatute alaline rewideerimine ja peale selle, ühes kahe wiimase wan. detektiiviga, detektiividele juhataste andmine, sisetise korra järele walmamine jne.

Peale kolme masinakarjutajanna on kõik osakonna teenijad meesterahwad ja sel ajal kõit ilma erandita poisimehed.

Kuritegude eeluurimine on Soomes wiimase mõimaluseni lühendud ja lihtsustud. Kohtu-uurija amet meie mõistete järele puudub; tema aset täidawad suurimates linnades detektiiv-kommisjarid, wäiksemates linnades välispolitsei komisjarid ja maal länsmannid. Nii walmistab siis politsei igasuguseid süüteguisid kohtulikult arutamiseks ette. Politseiline eeluurimine ise sünnib järgmiselt: ülesandjalt wastuõõdetud teadaanne kuriteo üle, mis lühidalt protokolleeritud, antakse arakirja näol wastawale detektiivile ja tehakse wiimasele ülesandeks jälgimisele asuda. Detek-

tiiv ilmub sündmuse kohale; teeb omale tarvilikud märkused kuriteopaigast ja neist tingimistest, milles kuritegu toiminud; märgib olemasolevate tunnistajate nimed ja aadressid omale taskuraamatusse üles, samuti ka faktid, mida need tõendada võivad; otsib kui vaja igal võimalikul teel uusi tunnistajaid ja tõendusi; arreteerib lõpuks kurjategija, kui see olude nõudel tarvilik, ja kirjutab selle kõige kohta lühikese raporti osakonna ülemale. On kuritegu suurem ja keerulisem, siis antakse see raport detektiiv-komisjarile edasi, kes siis tunnistajad ja asjaosalised välja kutsub, neid pikemalt üle kuulab, kui vaja, kuriteopaigale isiklikult välja sõidab, et seal isikliku tähelepanekuid teha ja kuriteopaika päevapildistada lasta. Oma uurimistagajärgedest teatab komisjar osakonna ülemale läbi kohtule jällegi rapordi või teadaande näol, seekord juba pikemalt, juure lisades leitud asitõendusi kui ta taetuid kahtlusala eelkaristuse üle. Vihtsamate kuritegude puhul ja, kui ma ei eksin, ka avalikult tegemata jäänud kuritegude üle saadetakse kohtule otskohe detektiivi poolt kokkuseatud teadaanne ilma ümbertõötamiseta komisjari läbi.

Kuivõrd sarnane eeluurimine oma otstarbet äädab, selle üle oli mul võimata isiklike tähelepanekute teel otjüstada. Selleks oleks vaja laugelt sügavamalt asjasse tungimist, mis nõuab pikemat aega. Üks hea külg on temal aga kaht-

lemata ja see on äärmiseni piiratud kirjaline töö, kuna üles märgitakse ainult kõigeolulisem osa poolte ja tunnistajate seletustest. Kui palju kallist aega hoiavad selle läbi kogu detektiivid, komisjarid ja lõpuks kohtunikud, mis muudu ära kuluts kõhutate juurdluste kirjutamiseks ja läbilugemiseks mitmes instantsis, nagu see meil, paraku, tõsiasi jana püsib. Meie praegustes kohtuoludes ei oleks kirjeldud eeluurimisviis igatahes mitte läbi viidav, sest meie kohtud on tööga üleliig koormatud ja selle tõttu peavad paljud kuriteod 1 — 2 aastat järke ootama, enne kui nad kohtulikule arutusele jõuavad. See aeg on pikk küllalt selleks, et sündmuse peenjusti ära unustada ehk ära moonutada, mis sugune nähtus meie kohtutes vanemate süütegude arutamisel tõepoolest ka kaunis tihti ette tuleb. Et nüüd kohtule võimaldada sarnastel korradel seda oluforda ette kujutada, milles arutuse tulew kuritegu toimiti, siis on tarvilik, et sündmuse täitu, olgugi poliitseilises juurdluses, laiemalt kirjeldataks.

Soome kohtud on ses suhtes paremal järjel: süüteod tulevad mõrdlemisi kiirelt arutusele, — nii vähemalt seletati mulle Helsingi krim.-poliitseis, — ja sel juhtumisel oleks pikem poliitseiline juurdlus wast tõepoolest üle arune.

(Järgneb.)

Kriminaal-osa.

Kriminalisti mõtteid.

Dr. jur. Erich Anuschar'i järele N. L.

Teatavasti, uurib loogika inimliku mõtlemise ja otjüstamise seadusi. Seda teadust nimetavad teadusmehed „abstraktseks,“ s. o. wabaks kõigest käegakatsutavast. Kas peaks ka kriminalist, eriti kriminaal-poliitseiametnik nimetud teadust ja tema seadusi tundma? Praktikamees eitaks seda küsimust. Selle läbi, ütleks tema, koormataks praktikameest wiljatute arutamistega, halwataks tema tegu võimet ning hoitaks tagasi tema otjüstawat väljaastumist. Pealegi ostab igaüks, kes terwet inimõistust omaks võib nimetada, „loogiliselt mõelda,“ — kellel see aga puudub, seda ei jõuaks ükski teadus aidata.

Nii ühe sõnaga ei saaks seda küsimust siiski ära otjüstada. Loogiline mõtlemine on loolitud mõtlemine; tema arendub plaanikindlalt, süstemaatiliselt, reeglite järele, mille uurimine aastatuhandete keskel on olnud suuremate mõtlejate eluülesandeks. Mille waral otjüstab aga „terwe inimõistus?“ Oma tunnetuste ja tundmuste järele. Sagedasti küllalt tunneb tema vieti, kuid kes ennaft ainult selle hooletks usal-

dad, ei oleks walitseja oma mõtete üle, waid mõtted walitseksid tema üle. Peab võiksid teda aga juhtida mitte alati tõe juure, waid sama kergesti ka wale juure. Keskkätt ei jaksaks ta, nimelt, oma mõttekäigu wigu üles leida. Neid peab temale alles teine, kolmas ja, võib olla, neljas „terwe inimõistus“ kätte näitama. Weidi paremaks muutub sarnase inimese seisukord, kui temale astuvad appi kogemused; neid hinnatakse praktikameeste poolt muidugi väga kõrget. Aga mida need tõepoolest pakuvad? Mälestusi ühe inimese lühikese eluaja jookkul üleelatud või tähelepanud nähtusi. Kas jätuks neist õige sihi leidmiseks inimliku mõtlemise, tundmuste ja tegutsemiste keerdormis, mis tuhandekordses mimekõiduses iaapäew eriti just kriminalisti tegemuses mäsias?

Kahilemata juurdeb ja arutab ka loogikalifelt toolitamata kriminalist, eriti raskematel ja keerulisematel juhtumistel. Kuid puudulikluse taagajärgedega, iseäranis siis, kui tal „ei wea,“ tõelikult aga, tarwitades Hans Grossi sõnu, siis,

kui „õnnelik juhus ehk heatahlikult patunud andmed“ ennast kangekaelselt näidata ei taha. Liig tihti jäävad tema teravmõttelisemad kombinatsioonid pankrotti, liig tihti tabab teda pettumus kõige idenäolisemates eeldustes. Ta ei osta leida niitisiid, millega filmnähtavad juhustliffused üksteisega seotud; mida tema aga sündmuste loomulikuks järjetorraks peab, on sageli ainult haruldane juhuste-ahel. Kõige suurem hädadoht varitseb aga teda wilunud kurjategijate ja nende poolt juhitud tunnistajate ülekuulamisel. Pahaaaimamarult paenutab ta ennast nende poolt arendud „loogika“ alla, kannab nende pealtnäha wastuvaidlematud seletused usaldavalt protokollis, olles võimetu neid järjekindlalt kontroleerima. Sealjuures võiks aga üheainsama vastukäiva koha ülesleidmine terwest „wastuvaidlematust“ walekangast õiged jäljed kätte juhatada.

Hoopis teistiti kujuneks asi, kui kriminalist „süsteemaatilistelt konstrueerib ja otsustab,“ „sündmuse loomuliku käiku terawalt ja dieiti äramõisista ostab,“ „hoone üles ehitab, mille üksikud osad üksteisega otstarbekohaselt seotud, nagu elawas organismis“ (Grosz). See ei oleks kasuta ajaraikamine, waid ümberpöördukt, wäga tihti aja kokkuhoidmine, kuna armurikkad ülekuulamisjed, teadetekogumised ja teiste sellefarnaste abinõude tarwituselewõtmise ülearuwets saaks. Muudugi teada ei nõua just iga kuriteo jälgimise kriminaalilist suurt mõtlemise pingutust. Wõib kahjuks kannataja, näituseks, ülesandmise juures tunnistajaid nimetada ja kellegi peale kahjulust juhtida, selgub nimetud tunnistajate seletuste ja läbiõpsimisel saadud asitõenduste waral kahilusaluise süü, siis tarwitseb kriminalist paljalt kohuseeruu olla, et oma ülesandest jagu saada. Sarnasel korral tuleb aga saarwuud tagajärgi wõita kui juhustliffust, kui asja enesest selgumist temast osawõimud isikute laudu, mitte aga kui kriminalisti teeneid.

*

Nõudmine, et kriminalist peaks loogika seadusi austama ja järeldusõiget mõtlemist õppima, on igiwana. Meie kohtame teda juba kõigewanamates kirjatoõdes kriminalistika alal, kuid kunagi ei wõetud teda tarwiliku tõsidusega. Otsustaw tõuge tuli aga hoopis teisest küljest, nimelt herade romaani kirjanduse poolt.

Esimestena aratatsid sellekohast tähelpanu ameeriklase Edgar Allan Poe (1809—1849) detektiivromaanid, mille kangelane, detektiiv Dupin, iseäralise „analüütilise metoodi waral“ suuremale hulgale inimestest „südamesse“ wõis waadata, „nagu kannaks need aknaid rinnus,“ imetseparmiswäärt tõenäoliselt ja terawalt inimeste tegutsemiste ajurid üles otsida püüdis ning mate-

maatilise täpisealususega otsuseid järeldada ostas. (Iseäranis kuulus on tema jutustus „Kahelordne mõrisukatöö Rue Morgne's.“ Kõige naisterahwa mõistatuslik tapmine selgub, kui toimitu puurist wäljapääsenud orangutang poolt). Selle järel tuli prantslane Gabarian (1836—1878) oma detektiiv Decoq'iga; ta see ostas kõige tühjematest jälgedest, kõige süütumatest, kõrwalistest asjaolekuteist terawmeelsimaid otsuseid teha, oma otsuseid ja järeldusi kumitliffeks kangasteks põimida ja nendes toetuspunkte leida haruldasemate sündmuste selgitamiseks ning kawalamate kurjategijate kinnipüüdmiseks. Terwe ilma imesetama pani aga üheksatümneendatel aastatel inglase Conan Doyle detektiiv „Sherlock Holmes'iga“. Wawalt leidus maateral kohta, kus sellest „geniaalsest detektiivist“ ei kõneldataks ehk ta küll ainult paberil on elanud.

Isand Sherlock Holmes ütleb ükskord: „Edu on suur põhjuste ja mõjude ahel. Üheainsama lüli järele wõib kogu ahela olu ära runda.“ Temal on iseäraline talant, mida ta ise „waatlemise ja otsuste järeldamise andeks“ nimetab. Sgal juhtumisel, eriti kuiteopaiga waatlusel, teadaannete wastuwõtmisel, muude asjaolude selgitamisel „waatleb“ ta ka kõigepeisemaid kõrwalolusid, mille peale muidu ükski inimene tähelpanu ei oleks pööranud. Tema waatleb neid kõigepealt waimusilmega, mõileb nende üle järele, lahutab neid mitmetesiste waatepunktide kohaselt, ühendab neid uuesti mitmesuguses järjekorras ja wõtab neid siis oma puhtloogilisele järeldusiele aluseks. Sgapäises elus täiendab ja jäiwendab ta järjekindlalt oma oskust. Nii „waatleb“ ta igauhe juures, kellega kokku puutub, käte-, sõrmekünte- ja elukutsetühmude kaju, siis näoilmet, kehahoidu jne. Ülitõnna küljes kõidawad tema huwi eestkätt warukad, manshetid, püksipõlmed, saapad, mille kulumiswiis, plekid ja muud iseloomustawad tundemärgid teda terawmeelsimate otsusteni wiiwad — elukutse, elukoha, eluwiisi, harjumuse, minewiku jne. suhtes. Wiingisugune kurjategija poolt mahajäetud asi, olgu näit. peafate, näpitsprillid, taskurätt, isegi sigarijupik, wõimaldab talle otsuseid teha, mille kokkuvõtte fagedasti täieliku isikukirjelduse annab.

Sellest, kuidas saladusrikkad juhtumised selgunevad, järgmine näitus:

„Siline kättemaks mine.“ Tühjas majas leitakse keegi tapetuna, tema kõrwal kuld-sõrmus, seinä peale on kirjutud werega sõna „kättemaks mine.“ Holmes teeb jalajälgede järele aias kõigepealt kindlaks, et tapetu on majasse tulnud ühe suure kaswuga mehe kaasas — filmatorkaw sammu pikkus näitab tolle suurus — ja wiimane on majast üksiinda lahkunud. Tänapaw — koht on maal — leiab Holmes tulewa ja jälle

ärakõitwa wantri jäljed; rõõbaste wahe suuruse järele oisustab ta, et siin tegemist on linna woorimehe tööllaga. Maapind oli just parajalt wihma tagajärjel kobedaks muutunud ja hakkas juba kuivama, kui wanter ära sõitis. Seega toimis sündmus möödaläinud lehtkõl. Edasi wõib ära tunda, et hobune wantrit maja ees edasi ja tagasi lükanud on — sellest järeldab Holmes, et kutsar oli ühes majasje läinud; kuna aga kolmandama mehe jälgi kusagilgi ei leidu, siis peab tema ühes tapetuga majasje olema läinud ja seega tapja olema. Kõikwõte: tapjat tuleb oisida Londoni woorimeeste hulgast. Edasi näeb Holmes: tapetu küljes ei leidu wigastusi, ometi wõib huulte järele otsustada, et ta on kihwti wõtnud. Kuna wõiluse jäljed puuduwad, siis ei wõi ka kurjategija küljes kriimustusi leiduda. Kust tuleb weri seina peale? Tõenäolisem wõimalus — tapja sai worejookju ninast; siis peab ta aga wererikas olema ja niijugusel juhtumisel ka punase näoga. Terwe otjüste ahel! Leitnud sõrmuse järele otsustab Holmes, et ka keegi naiserahwas mängus peab olema. Kadunu paberitest selgub tema isik; kuulab järele, kus tema waremalt elanud ja küsib telegraafiteel teateid, kas temal kunagi armastuse asjus wõistlejat on olnud. Peagi

tuleb jaataw wastus ühes wõistleja nimega. Londoni woorimeeste hulgas leidubki sellenime-
line isik, ta on suure kaswuga, punase näoga ja — peagi tunnistab ta oma süü üles!

Samal wiisil lahenerwad kõik Sherlock Holmes'i lood. Nagu juba wõeldud, omandasid nad publi-
kumi hulgas peagi ilmatuuluse. Nad aratasid aga ühtlasi ka kriminalistide tähelepanu ja sundi-
sid neid endale tõsiselt küsimist ette panema:
„Kui ühis juustustes on ainult wäljamõeldud
sündmustega tegemist, kus lõpp juba ette kind-
laks määratud, kas ei oleks põhimõtte siiski ka
praktilas tarwitataw? Kas ei awaneks loogi-
liselt mõtlema õpetud kriminalistile ometi mitu-
kord rohkem wõimalusi keeruliste ja haruldaste
sündmuste lahendamisel kui praktikamehele, kes
üksnes oma „terwe inimõidustusega“ ja koge-
mustega opereerib?“ Prantslane Bercher
oli esimene, kes ses suhtes uurimisi toime pani
ja uende waral küsimust jaatada julgus. Sama
sugusele otsusele olen ka mina jõudnud aastaid
kestnud katsete ja tähelepanekute teel. Ma wõin
aga weel juure lisada, et mõlemad, s. o. loogiline
mõtlemiswiis ja „terwe inimõidustus“ ühes
kogemustega, ühendult kõigeparemaid tagajärgi
annawad.

(Järgneb.)

Kirjadest toimetusele.

Elukutseline politseinik.

Kas on iga inimene kõlbulik politseinikuks? Ühel
ähel korda, wõtame näituseks, kuritegudes, wargustes
ehk muis kriminaalasjus ruttu jälgile saada ja ta
ostab igapidi asjatohaselt talitada, selle peale waatamata,
kas tal omas ametis hea praktika on wõi ei. Teisel
isikul aga, wõib olla kauaegse praktikaga, ei lähe ikkagi
korda nii kergesti saladuste jälgile saada. Arusaadaw,
kus wiga seisab: iga inimese mõistus ja iseloom ei
kõi mitte politseiteenistusega kokku; igal inimesel ei tärka
mitte nii rutuliselt terawaid ja asjatohaseid mõtteid
pähe, nagu seda ühe elukutselise politseiniku juures
wõib märgata.

Ka inimese iseloom aitab palju kaasa. Harilikult
arwatakse, et aeglase ja tasase iseloomuga inimene politsei-
nikuks ei kõlba. Kuid siin wõib ka kergesti eksida,
sest iga inimene ei näita mitte enda iseloomu pealisk-
laudselt nii märkawalt wälja. Ma tunnen ühte noort
sõpra, kes omale kestmise hariduse omandas ja siis oma
eriala peale hakkas mõtlema. Pita järeelkaalumise järele
hakkas teda huwitama politseiteenistus ja iseäranis

kriminaal alal. Et nii pea sarnast kohta ei leidnud, siis
oli sunnitud wahpeal mitmes erialas omale ülespida-
mist leidma. Wiimaks sai ka juhtumisi politseisse koha.
Kõhapeale ilmudes, näis noormees politseiuulemale liig
kohmetanud olewat ja andis enda olemisest sarnase
mulje, et politseiteenistuseks kohane ei ole. Ametis
tutwunedes näis tema ka esialgu kohmetanud ja näri
wälja. Aga wiimaks, kui asjaga rohkem ära harju-
nes, märgati tema juures juba tihti sügawmõttelisi
nõuandmisi kõiksuguses politseijälgimises ja oma ameti
kohuste juures ostas tema ikka heade tagajärgedega
toimetada. Kui meie politseinikud kõik elukutselised
oleksid, siis edeneks ka mustaäriajajate puhastamine
paremini. Kuid kahjuks on meil küllalt politseinikke, kes
ei ole oma ametis küllalt kohased. Palju isikuid on
ametis, kellele omalegi sugugi teenistus ei meeldi, kuid
teenib politseis, et omale ülespidamist leida. Mis kasu
meil sarnastest politseinikkudest?

Oleks tarwilik politseiteenistusse isikuid wõtta, kes
politseitegewusest huwitatud on ja kes selleks iseäralist
andi üles näitawad.

E. P. o.

Kohtutoast.

Kütteainete leikkomitee wõlgnik wangiroodu.

Läinud aasta mõisteti endine Tartu maal. kütteainete
komitee wõlgnik Hans Kalmel Tartu-Wõru rahukogu

poolt kuueks aastaks wangiroodu ning kõige iseäraliste
ja eesõiguste kaotamisele raha wäljapressimise, riigi-
waranduse kuritahtlike omandamise ja dokumendi wõltsi-

mise eest, mis ta omal ametisoleku ajal — veebruaril, kuul 1921 kuni jaanuarini 1920 — korra oli saanud. Kohtus tehti kindlaks, et Kalmel ühes puukaupleja Abramsoniga, kes wahelpeal Lätimaale põgenenud-458 kantjälga kätteainete komisiteeritud omandanud, 360.400 marga väärtuses; peale selle on Kalmel terve ümbruskonna puudega kauplemist oma surwe all pidanud sel wiisil, et iga puudeostja temalt lubatähe pidi lunastama, mille wäljaandmisel Kalmel iga ostetawa puusülla pealt 10 marka n. n. kroonumarku nõudis. Nii oli ta mitmetelt isikutelt kokku 65.500 marka altkäemarku wälja pressinud, kuna mitmed neilt nõutud summast, mis kuni 40.000 margani ulatasid, liig kõrgeks olid pidanud ja puude ostmisest ennem loobunud olid. Kõrwaletoi- metatud puude selleaegne väärtus — 164.880 marka, jama ka altkäemarku kaudu omandatud 65.500 mk. mõis- teti Kalmelilt riigikassa heaks wälja.

Otsusega ei jäänud kaebalune rahule, waid apelleeris kohtupalati, seletades, et tema täiesti ilma süüta ja teiste pattude ning kättemarku iha all kannatab, „nagu tall, mis rahwa patu eest kõrbe saadud.“ Kohtu eesistuja, herra Pitt, olnud tol ajal puukaupmees, ning Kalmel

retireerinud temalt kättemarku komisiteeritud 200 jälga puu ning takistanud neid puud seadusewastastelt eraisikutele müüma; samasugustel põhjustel olla ka kõik tunnistajad isiklike waenu pärast teda süüdistanud. Retireeritawad puud olnud meesades wõimatu hawwasti jälga laotud: riitades olnud augud, kust inimene läbi wõinud pugeda. Metkast puud wedades jäänud madalamatel kohtadel umbes weerand igast süllaast jää sisse külmanult mahha, sellepärast ei wõida puude kõrwaletoi- misest juttugi olla. Terve see asi olla ülespuhutud angelbajate-puukaupmeeste poolt, kelle eraomanduse külge tema, riigi huwides talitades, oma kätt julgenud pista, puud retireerides ja nende hindu kindlaks määrates.

Kohtupalat jättis Kalmeli apellatsiooniga tagajärjeta ja kinnitas rahukogu otsuse, tsiviilnõudmise küsimuse esi- algu lahtriseks jättes.

Diendus.

Riigikohtus palub meid järgmisele diendusale ruumi anda.

„Politseilehes nr. 3 17 detf. 1921 a. lht. 43, 17. rida allalt, on Riigikohtu otsuses ära trükitud (W. S. R. XVI t. § 52), peab aga olema (W. S. R. XVI t. 2 jagu).“

Nädala ülewaade.

Põllumajanduse uurimine, kaubanduslised suhed Wenemaaga, Poola ja Leedu wahel, raud- teelaste streik Saksimaal.

Akadeemiline põllumajanduslik selts tegi oma wiimast koosolekut otsekohele kodumaa põllu- majanduse uurimiseks algust teha. Loodi kelle- toimefond, kes kohalike põllutöömehete seltside kaudu meie põllumajandusse puutuwaid and- meid korjama hakkab. Ühes sellega asub selts põllumajanduse uurimise kapitali loomisega.

Geesti maa on eestkätt põllutöömehete maa. Meie riigi majanduse wõib ainult siis kindlale põhjale rajada, kui ta peaaegselt põllutöö arenemisele pühendata. Mõistagi, et see teaduslises alal sün- duma peab. Üksiku põllumehe kogemused on sel- leks nõrgad, et nendest põllumajanduse edu loota. Siin peame üksikute põllumeeste kogemusi kor- jama hakkama, nende lõpulejulgatist igast kül- jest järele kaaluma, teadusliste alustega wõrd- lema, . . . teiste sõnadega, meie peame oma põllutöö majandust uurima hakkama, et tema edaspidisele arenemisele teaduslised alust luua.

Selleks jõudu ja edu!

Tallinna sadam pakub elawat pilti: kümnete kaupade rühwad auritud läbi jää, et Tallinna sadamas oma koormaid wälja laadida. Ja seda selle peale vaatamata, et meie konkurendi aja- firi lõuna poolt alles hiljuti teateid laiali laot- tas, nagu oleks Tallinna sadam nii kinni külma- nud, et temasse laewad sugugi ei pääse.

Kaupade transporditeerimine, mida Wenemaa wäljamaalt sisse ostab, on üks meie riigi täht-

samaest sisetulekutest. Ring meie talitame tar- galt, kui oma transpordi wõimalusi igatwisi arendame ning kauba läbiweole wõimalikult sood- sad tingimised loome. Wäh sellest. Meie olime esimesed, kes Wenemaaga rahu tegid, meie peame nüüd ka selle eest hoolitama, et meie wiimast ei jääks, k.s Wenemaaga kaubanduslised ühendust loob. Kui meid meie andmed ei peeta, siis näib Wenemaal tõsine tahtmine olerwa jällegi nii wiharud kapitalistlike korra juure tagasi pöörata. Meie peame Wenemaa olusid terawalt silmas pidama, et õigel ajal oma huwides eest wälja astuda. Ring selles mõttes jääb ainult terwi- tada walitsuse otjust Moskwas kaubanduse dele- gatsiooniga saata.

Leedu walitsus pööras Poola wälisministri poole ettepanekuga, alata otsekohele läbirääki- misel loomuliku wahekorra jalale seadimise asjus mõlema riigi wahel. Selle peale sai Leedu wälis- minister väga sõbralise wastuse, milles Poola walitsus oma nõusolekut awaldab otsekohele läbirääkimisi algada ning toonitab tarwidust Poola ja Leedu wahel wiwitamata jalale seada diplomaatiliselt ja kaubanduslised ühendust.

Sisuliselt ei puutu Poola walitsus neid küsimusi, mis mõlema naaberriigi sõbralist lähenemist siamaale takistab. Mõistagi, et diplomaatilisest nootide sõbralik toon iseneft riiklikust lahendamist ei tähenda. Kuid juba

Kahetas raiooniülemate kursus.

4 webruaril s. a. lõpes kahetas raiooniülemate kursus, millest 56 raiooniülemat, 1 kaitsepolitsei ametnik ja 2 wabakuulajad osawõtsid. Kõik kursantid lõpetasid kursuse peale ühe raiooniülema, seda eksami komisjon nõrgaks tunnistas.

Kahetjandamast kursusest võtsid osa ka teatud jägu kriminaalpolitsei ametnikke, kuid andmeid nende üle, nii ka nende päewapilti põle toimetuse siitamaale kriminaalpolitsei peawalitajusest saanud.

6 webruaril s. a. algas üheksas kursus, millest 54 raiooniülemad, 30 kriminaalpolitsei ametniku ja 4 wabakuulajad osa wõtawad.

Istuvad esimeses reas, pahemalt poolt alates: Tallinna politseiülem Saar, politsei-inspektor Jakobson, kohetupalati proturõõri abi Saks, politseipeawalitajuse ülem Ruben, kriminaalpolitsei peawalitajuse ülem Kuus, Tallinna kombiustosajakonna juht Dr. Rütman ja kriminaalpolitsei inspektor Viit.

see asjaolu, et mõlemad, siitamaani waenulised riigid tahtmist awaldawad osjetohestele läbirääkimistele asuda, annab põhjust loota, et Leedu ja Poola, wõib olla, ometigi ükskord kokkuleppele jõuawad.

See asjaolu ei saats mitte ilma tähtsusega olla Balti riikidele. Teatud osa wäljamaa ajakirjandust räägib juba, ja mitte just põhjusega, rajariikide baltaniseerimisest. Soome ajakirjandus harutab wiimasel ajal Soome-Roosi liidu loomist, willes esimest jammu Skandinaawia

riikide liidu loomiseks näha tahetakse. Balti-liidu teostamisele tekitab itka enam ja enam takistusi. Ning seda sel filmapilgul, kus Balti riigid Genua konverentsi ootel ühist fronti looma peaksid. Tuleb ju neil seal ühiseid huwitsid kaitseada.

Kas Balti riigid ideesti oma wastastele terget wõitu ettevalmistada tahawad?

*

Satsjamaal puhles raudteelaste streik lahti, mis ka teisi töölisi ühes kistuda ähwardab.

Põhjuseks on raudteelaste nõudmised palga kõrgendamiseks, millele aga valitsus täiel mõõdul vastu tulla ei suuda. Raudtee teenijate otsuse peale streiki alustada mõjus ka viimane raudteede finantside seadus, millega raudteelased endid leiavad täiesti raudteeministeeriumi voli alla antud olevat.

Saksamaa tödline on nii võrd distsiplineeritud ning viimasel ajal kommunistide mõja alt nii

palju wabanenud, et ta ilma tungivate aineliste põhjusteta streikima ei hakaks. Kuid hiiglasuured heakstegevuse maksud, mis Saksamaa peal laetavad, soetavad elukallidust ning tödline on osalt junnitud igateviisi katsuma oma nõudmisi palga kõrgendamise suhtes läbi viia. Veel üks nähtus, mis Versailles' i rahulepingu rewideerimise vajadusest kõneleb.

R.

Sündmused.

Juimeise jalg leiti

28. jaanuaril j. a. Jõhista wallas, Wiski küla raioonis, umbes 500 samm piiri äärest. Juurdlus käimas.

Kaife furnuteha

leiti 2. jaanuaril j. a. Tallinnas, Euteri Baestekooli tän. maja nr. 36 väljakäigu kohast.

Ulespooldult

leiti 30. jaanuaril Järwa-Jaani 3. klassi ooteruumist Wõhmetu walla kodanik Kõri Jaani p. Wadras, 51 a. wana. Juurdlus käimas.

Marutõbe

juhtumisi koerte seas on ette tulnud Wiru maakonnas, Paaswera, Uwanduse ja Wao waldades.

Küsimused ja Postmised.

170. Politsei raiooniüleml J. W. Küsimised. 1) Kuidas tuleb wabariigi wajitjuse poolt wastuwõetud seadust riigimaksu wõlgade fisisendudmised wõetawa lisaraha kohta (R. T. nr. 4 1921 a. nr. 31, R. T. nr. 75 1921 a. nr. 111 ja R. T. nr. 103 1921 a. 197) mõista, — nimelt, keda mõtleb seadus fisisendudjaks isikut: kas tegelikult fisisendudjat raiooniülemlat ehk jaostonnaülemlat, wõi koguni maakonna ehk linnapolitseiülemlat? Kui esimest, siis kas wõib raiooniüleml otsekohe riigiwõla fisisendudmised fisisendudja isiku kasuks lubatud lisaraha % ära wõtta, ilma ette kandmata?

2) Kui seadus on mõtelnud tegelikult fisisendudjat, siis kas ei tuleks wastawal ülemusel teha rutuline korraldus, et üle Eesti wabariigi wälispolitsei maksjaks ühesugune kord lisaraha % kättejaamises. Seeni on kuuldawasti igas maakonnas isegune korraldus selles asjas, — kus jagab neid % jaostonnaüleml, kus kantakse maakonna politseiülemla deposti renteisse ja kus wõtawad ka raiooniülemlad ehk kordnikud, kes riigiwõla fisisenduwad, otsekohe saadud % ära, ilma kuhugi ette kandmata.

Wastused: 1) Seaduse otsekohe mõiste järele peab lisaraha omale saama seefama ametnik, kes wõlgasid fisisenduwad.

2) Lisaraha kätteandmise korra ühtlustamine wõiks sündida politsei peawalitsuse korraldusel.

115. Politseiüleml I. Küsimine. Kas wõiwad politseiametnikud — wälispolitseis — ja nende naised-lapsed — kus nende asupaigad on — pidada kauplusi, ärisid jne.

Wastus. Riigiteenistuse seaduse §§ 721 — 746 järele ei wõi riigiteenijad osta seda warandust, mille müümine neile ülesandeks tehtud; ei wõi astuda töövõtte ja hange lepingusse selle asutusega, kus nad teeniwad, ei enese ega oma naise wõi aseisiku kaudu, samuti ka olla kättemeesteks wõi wastutajateks seefuguste lepinglaste eest; neil ei wõi olla ka seefuguste lepinglaste wastu mingisugust wõlanõudmist; ei wõi olla wõdraste isikute wolinikute kohta ja ametiajatuses; ei wõi olla aktiwalistide ning osajuhjate samuti ka krediit-pankade juhatusel liikmeteks.

Wäljaspool seda wõiwad politseiametnikud ja nende naised pidada kauplusi, ärisid jne.

380. Raiooniüleml V. V. Küsimine. Kas on jaostondades ja politseiwalitsustes teeniwad kantseleiametnikud ja asjaajajad õigustatud oja saama tulumaksu fisisendudmised fisisendudja ametniku kasuks määratud summadest, kuna nad fisisendudmiste juures mingisugust oja ei etenda, ja fisisendudmised ainult raiooni ja jaostonnaülemlate poolt läbi wiitakse.

Kui wastus jaataw, siis misuguse seaduse, seletuse wõi ettekirjutuse peale on see põhjendatud?

Wastus. Kuna seaduse järele (R. T. nr. 4, 1921) lisaraha on selgesti määratud „fisisendudja isiku“ kasuks, mitte aga wastawa asutuse kasuks, siis on selge, et kantseleiametnikud ja asjaajajad lisaraha oja peale ei wõi pretendeerida, lihtegi kui nad nagu küsimusest selgub, — fisisendudmiste juures mingisugust oja ei etenda.

Kuna maksuwõlgade fisisendudmine seda toimetawale ametnikule suure isefäralise waewanäge-

mise peale paneb (tõrjutate waranduse või sisse-
tulekuallika otfimine, waranduse üleskirjutamine
ja enampakkumisel müümine jne), siis on riigi-
wõim selle seadusega nähtawasti tahtnud seda
tasuda, mitte aga harilikku kantseleitoimetust sel-
lel alal.

207. **R—d Küsimine.** Kas on trükitööde kont-
rollasutustel õigus tegutseda maaalal, kus sõja-
seadus ära kaotatud? Kui jah, siis millistel
alustel (Wabariigi põhiseadus §§ 13, 14)?

2) Kes maksab kaotud isikutunnistuste maks-
wusetaks-kuulutamise kulud R. T. ja kohalikus
ajalehes, kui isik on maksujäuetu (R. T. nr. 172).

Wastused. 1) Ei ole.

2) Kui politsei maksujäuetuse kindlaks teeb,
siis awaldawad „Riigi Teataja“ ja „Eesti Polit-

seileht“ sarnase kuulutuse ilma maksuta. Tegeli-
kult leidub harwa niisõrd maksujäuetuid, kes
seda kulu kanda ei jõuaks. Maksuta kuulutuse
awaldamiseks nõuab „Riigi Teataja“ eriti poliit-
seitunnistust maksujäuetuse üle.

210. **Lugeja nr. 5103. Küsimine.** Palun
seletada, kas loetakse „E. Politseilehe“ tellimise
ja kuulutuste wasiwõimist ametlikuks või era-
toimetuseks, kui seda toimetab politsei jaoskon-
nailem?

See küsimine tekitab sellest, kas käiwad wälja-
antawad kwiitungid tempelmaksu alla või mitte?

Wastus. Loetakse eratoimetuseks: kwiitungid
käiwad tempelmaksu alla, mis 50 penni suuruses
iga kwiitungi pealt wõtta tuleb.

Umetlik oja.

Däewakäskudest.

Politseipeawakitsuse ülema:

3. weebruari l. a. nr. 9.

§ 2. Kohtupalati prokuröörile on kohtunikude poolt
kaebusi tulnud, et wälispolitsei ametnikud kohtunikudele
alluwaid säateoasju väga puudulikult ja pealistandfett
juurblewad ning niisuguste juurdluste toimetamisel sea-
duse nõuetest kinni ei pea. Näituseks tuuakse ette, et
politsei ajutise seaduse (karistuste ja kohtupidamise korra
muutmise kohta mõnesuguste säättegude asjus R. T. nr.
147/148 — 1920 a.) § 4 ja märkus selle juure ning

§ 5 nõuetest kinni ei pea ning et politseiametnikud kuriteo
kordasaatmise kohapeal tihtipeale järelewaatust ei toi-
meta kuriteo fakti kindlaksteegemiseks ja selgitamiseks.

Nõuan kõigilt wälispolitsei ametnikudelt, et juurdluste
toimetamise juures kõiksugu säättegude asjus kindlasti
ja kõrwalealdumata kõigist maksimatef seadustest ja mää-
ruste nõuetest juurdluste toimetamise kohta kinni peetud
saaks, alalpool ettetöõdud juhtumistel eraldi ajut. sea-
dusest karistuste ja kohtupidamise korra muutmise kohta
(R. T. nr. 147/148 — 1920 a.) ning tr. kp. l. § 258-st.

Westenurf.

Õpitud kriminaalagendile.

P. G. Woodhouse jutustus.

— **Mispärast** Te siis endale päkate idendaba, et
midagi sändis, mis oleks wõinud jääda ka sändimata;
mis selleks kõlbab, et araseletamatut selgitada?

— Teie arwate, et koera ja kassi surma põhjused on
teised?

— Ei peaks nagu muid põhjusi olema. Herra Nis
meile mingisugust seletust ei andnud. Kuid seletus on
olemas ja kui herra Nis mitte nii uhke ja kangekaelne
poleks olnud, siis oleksite ammu juba selle leidnud.

— Teie rääkrite, nagu oleks seletuse juba leidnud.

— Jah, leidfin.

Snider kargas pästi.

— Teie leidsite?

— Jah.

— Mispugune ta siis on?

— Saate teada, kui jutustan. Näib aga mõtelge
hästi järele. Sarnane fuur asutus, nagu teie oma
peaks ilka midagi ka tegema, kui ta raha ostab wõtta.

See tundus õpetaja noomitusena õppurile, ning **Eni-
der**'i enesetunne oli weidi puudutatud.

— **Teeme** kõik, mis meie wõimuses, proua **Pidet**,
kuid oleme ainult inimesed. Ning, pidage meeles, meie
ei anna italgi mingisuguseid lubadusi. Kui inimesed
meie poole pöörduwad, siis on see ilka riskeerimine.

Proua Pidet waitis. Ta ootas rahulikult, kuni **Eni-
der** lõpetas ja allatas weel rohkem teda.

— **Tulin** teie juure, et teada, kuidas saawutada õigust
inimest arreteerida lasta. Teie teate, kuidas toimetada,
aga mina ei tea.

— **Inimest** arreteerida lasta.

— **Tapmise** eest.

— **Kuid** . . . kuid, minu armas proua **Pidet**, teda
te siis arreteerida tahate lasta tapmise eest?

— **Uhte** minu elanikke! — **Kapten Mäller**'i.

Dma kantseleis oli **Snider** ilka väga kalmawereline.
Ta wõttis oma klientide teateid, kui weidrabad nad ka

poletis olnud, rahulitelt vastu; seetõrd sai aga väga ülesärritud. Kullus äkki mõttesse, et proua Picket segane on. Kõik selle loo peensused olid tal hästi meeles, mäletas selgelt, et kapten Müller'i võõrastemajas sel õöl, kui kapten Jenner suri, ei olnud. Ta juurdles, mis fundis küll proua Picket'i sarnast teadet avaldama.

— Kapten Müller? — kordas ta.

Proua Picket waatas sama, nagu ennegi talle uuriwalt otja. Välispidi näis ta terve mõistuse juures olemat.

— Teie ei anta ialgi arreteerimisets õigust ilma tõendusteta.

— Tõendused on mul.

— Misjused?

— Kui praegu teile neid nimetan, arwate, et hulluks olen läinud.

— Kuid, armas proua Picket, kujutate te omale ka ette, mis mult palute? Minu asutus ei wõi wastutada ometi iga inimese eeskimbel wangistuse eest? Lõppude-lõpuks, see häwitaks mind ja teeks mind kõitide narriks.

— Olge head, kuulake mind, herra Snider. Teie otustate siis ise, kas arreteerida kapten Müller'i wõi ei. Teie kuulake pealt, mis kapten Müller'ile ütlen ja siis näete kuidas ta selle peale reageerib. Kui peale selle arwate, et arreteerimisets põhjust pole, siis teie ka teda ei arreteeri.

Tema hääl paisus. Esimene kord nende tutvusajal, oli jäämast ta näolt kadunud.

— Tean, et kapten Müller tappis kapten Jenneri; wõin seda selgete teha. Teadsin seda juba alguses. Nagu nägemine oli see. Keegi nagu oleks seda mulle öelnud. Kuid mul ei olnud tõendusi. Näüd faktid selgusid.

Wastand mõistusele, wapustas see teade siiski Snideri. Selles naisel peitunes nagu mingi hüpnosis, mis teda uskuma fundis. Ta oli kahewahel. — See ... see ei wõi võimalik olla... — Üteldes seda, tuli meelde, et tema armsamaks juhisonaks oli: „Kõik on võimalik.“ Ta tundis, et hakkab alla andma.

— Herra Snider, ma palun, andke mulle arreteerimisõigust.

Snider andis alla. — Hea küll.

Proua Picket tõusis üles. — Kui teie tuleks täna õhtul Southempton'i lõunat sööma, teeks ma teile tõeks, et see tarwilit on. Teie tulete?

— Ma tulen — ütles Snider.

VII.

Kui Snider „Excelsior“ jõudis, saadeti ta wäikesesse võõrastetuppa, kus Aks'i eest leidis. Wiimane oli väga üllatatud.

— Olete teie ka palunud? — küsis ta. — Mina usun, et proua Picket'il nõu on seda asja lõpetada midagi suurepäraliste matuste taoliselt. Aks hakkas naerma.

Snider ei wastanud. Aks pani tähele, et ta ülemus väga närwiline oli. Ta tahtis just järel pärida niisuguse tuju põhjust, kuid keegi kolmas astus sisse, nimelt kapten Müller.

Snider pöördus huwitusega sisetulija poole. Paks

lasklane, kelle arreteerimisest tal tahtus oli, huwitas teda lõpmata.

Aks kumardas ja ütles:

— Kapten Müller, lubage end herra Snider'iga tutvustada, minu sõbraga, kui ta lubab end nõnda nime-tada. Teie olete wististi Snideri nuuskurite-agentuurist kuulnud? Ma arwan Teie juba järeldate, et see kõik ainult mäng oli? Minu nimi ei ole Birton ja ei ole merekaupmees. Teie olete eht merehunts, kapten; wõib olla seletaksite mulle kuidas laewadel kaubeldakse. Minu nimi on Aks ja olen herra Snideri abi ja tugi. Mind sai siia saadetud, et teie sõbra, kapten Jenner'i, surma põhjust selgete teha.

Kõigest südamest soowis Snider, et Aks waiakts; aiu-kene, mis teda trööstis, oli, see, et Aksi jutu ajal oli tal võimalus oma mõtteid koguda. Kuini ta abilise rääkis, silmitse Snider uuriwalt kapten Müller'i.

See faktlane oli huwitatav olemus igale nuuskurile. Snider ei lastnud ennast ialgi inimese wälkimisest eeskita, kuid selle inimese näos oli midagi, mis proua Picket'i jõnu tõendas. Snideri ees istus inimene, kelle südameunnistus puhas ei olnud.

Aks läks lahti ja proua Picket astus sisse. Ta ei wabandanudki oma hiljaksjäämist.

Kõik wõtsid laua taga istet. Jga talbritu kõrwal oli wäike patifene. Kuidas kõik kolm meest neid ringitust vastu wõtsid, näitas selgesti nende meeleolu. Aks haaras oma patifese, raputas teda ja naeratas. Snider puudutas oma väga kaheldes ja fortfutats kulmu. Saks-lane aga ei pannud oma ringitust sugugi tähele.

— Mis asi see on, maadam? — päris Aks ruttu. — Ringitus? Mälestus? See on teie poolt väga armas, proua. Kas wõib waadata?

— Oodate, — ütles proua Picket ja Aks täitis kasku. Ta katsus juttu teha, kuid kõik waiaktsid.

Weider kwartett olid need neli. Aks katsus mehelikult igawusega wõidelda ja rääkis väga palju. Wanaproua istus peaplatstil tõsine, waike ja saladuslik. Paremal pool asetus Snider, kellest kõik tema elamus oli lahku-nud, ning mängis leiwaraasufestega. Saks-lane jõi väga palju.

Kapten Müller sümpatiseeris Aks'ile ja ta otustas tema eeskjuu järele talitada, kui asjad ei muutu. Tegiti wiimase pingutuse seltskonnale elu sisse tuua. Ta wõttis oma ringituse.

— Mina ei wõi enam oodata, proua Picket, — ütles ta. — Ma tahaks teada, mis see on.

— Hea küll, — wastas wanaproua.

Aks rebis paki ümbert paberi ja leidis hõbe tikutoosi.

— Tänan, madaam, tänan väga, — ütles ta. — Just see asi, mida alati olen ihlanud. Mis teil on, herra Snider? Seesama? Noh, kapten, tehke aga nüüd teie oma lahti. Mul tuleb ette, et teil midagi isekraliku on, teie pakk on ju neli korda suurem.

Oleks pidanud nägema proua Picket'i nägu sakslase peale waadates, kui see oma paki ümbert paberi ära rebis. Snider'il käis külmawärin üle teha. Ta tundis otustawat momenti lähenevat.

Tagasihoidud karjatus tuli häbitsevalt kuuldawale ja sat-
lase käest kullus suupilli lauale. Näridalt wahtis ta
selle peale, kui Aleks instrumenti kätte wõttis.

— Ma ennemalt ostasin ikka mängida niisugusel riis-
tal, — ütles ta.

Aleks haaras suupilli ning mängis: „Waat' kangelane
tuleb koju.“ Sellega tahtis seletada, et selles asjas
tema see kangelane on, kes kapten Henner'i surma sala-
duse lahendas. Ta tahtis juba oma harilikule lõbusu-
sele anduda, kuid filmapilgul juhtus midagi, mis tõi
teistki ajas. Sakslane kargas laua tagant üles, laud
kõikus ja kullus ühes nõude ja klaasibega ümber. Kap-
teni nägu oli walge kui waha ja filmades, mis alles
hiljuti nii tuimad olid, tuli paanikaline hirm nähta-
wale. Ta sirutas läed wälja, nagu kaitseks kellegi eest.
Hirmus karjatus tungis ta kõri.

Aleks ja Snider kargasid warijedes pästi. Sakslane
toetus seina najale.

Proua Bidet tõusis üles. Ta hääl oli külm ja karm
kui ütles:

— Kapten Müller, teie tapsite kapten Henner'i!

Sakslane wahtis tardunud pilguga oma ette ma-
ha, nagu näeks ta seal midagi, mis teised mitte ei näinud.
Nagu unes sõnas piklamiisi:

— Gott! Jah, mina tapsin teda. — Kui ta wiimase
sõna oli öelnud, kullus ta mõistujeta ma-
ha.

VIII.

— Aleks, mu pois, — ütles Snider, — ma tahaks
teiega kõneleba.

Nad istusid Snideri kabinetis, kolmandal päewal peale
lõunasööki „Excelsior'is.“

— Ma just kuulasin meie sõbra Müller'i pihtimist. See
lugu annab palju materjaali mõilemiseks. Samas toas,
mitte ammu tagasi, teie . . .

— Ei maffa sellest rääkida, herra, — protesteeris Aleks.

— Samas toas mitte ammu tagasi, — jätkas Snider
hõlaskamata, — ütlesite, et tapmist ilma põhjuseta ei
wõi olla. Selle all arwasite teie muidugi niisuguseid,
mis teile küllalt selgitawad olid. Ma sain Müller'i
käest teade, et ainuene põhjus kapten Henner'i tapmi-
seks selle teraw mõistus olnud, ja ta alati kapten Mül-
ler'it pilganud. See oli peapõhjus. Kui kapten Hen-

ner õffiti ennaft täis joonud, mis igal ööl sündinud,
mänginud ta ikka suupilli peal tükki „Waat' kangelane
tuleb koju.“ Seda te küll wiist põhjuseks ei loe, mis?

Aleks lasti pea norgu.

— Wast, ma uurisin kõiit wead, mis te tegite, läbi
ja leidisin ainult ühe punkti, kus teil õigus oli. See on
bananikimp, mis kapten Müller Jaama saarelt saanud
Bananid olla aga terwe nädal enne tapmist kohale jõud-
nud ja kui te wõtaks waewaks nääd kõiit hästi järele
mõtelda, näeks te, et see fakt teie edaspidiste aruanne-
tega sugugi kokku ei läi. Müller surmas mao ja wõttis
selle kihwti. Oli tal kõhe see mõte, wõi tuli ta pärast
selle peale, — ma ei tea, seda ta mulle ei ütelnud
Wäga wõimalik, et tal alles pärast kogemata see mõte
pähe tuli.

— Proua Bideti mõistus andis meile wõtme selle mõis-
tuse lahenduseks. Kapten Henner olla üksford talle
öelnud, et ta oma mänguga „Waat' kangelane tuleb
koju,“ wihasab Müller'i kassi sama palju, kui Müller'it
ennaft. Kass muidugi ei wõinud kapten Henner'i pillu-
misest aru saada, kuid see mäng tegi teda alati nii
wihaseks, et ta kapten Henner'i põlwele peale kargas ja
teda kratfis. Henner oli wäga paku-nahaline ja ei
pannud seda tähele ja see huttaski ta.

— Müller määris kassi küüned kihwtiga ja läks õffets,
Portsmouth'i. Ta teadis wäga hästi, et kuigi ära lähed,
kapten Henner ikkagi mängima hakkab, juba üksi selle-
pärast, et kassi wihasab.

— Teie suurem wiga, Aleks, seisab selles, et teie ikka
fakte teooriat laudu otfsite, kuid proua Bidet tegi
ümberpöördukt; ta algas faktidega, — nimelt, ta olla
näinud, kui kass atnaft wälja hüpanud, koera kratfinud
ja siis oma täppasid laskuma hakanud. Nii sai kass
surma.

— Teie, mu pois, wõiksite seda juhtumist endale õpetu-
seks wõtta, mida teie ka hädasti wajasite.

Tõlkinud A—da R—ro.

(Lõpp.)

Wäljaandja: Toimetuskomisjon.
Wastutaw toimetaja: R. Reinberg.

Kuulutused.

Lunnistatasse maksuwugetaks laduma-
läinud isikutunnistused järgmiste nimede
peale:

Wiling, Filip Mironi p., wälja antud Pani-
kowitzi wallaw. 9. 2. 20., nr. 1056.

Kirst, Aleksander, wälja antud Laimjala
wallaw. 20. 1. 20., nr. 12. (3479) (5216)

Wopp, Aleksander, wälja antud Laimjala wallaw.
14. 9. 20., nr. 370. (5217)

Weinart, Olga Gustawi t., wälja antud
Lartu l. pol. 1. jsk. 21. 10. 20., nr. 9602.
(2752)

Rübarsepp, Salme Tõnise t., wälja antud
Laewa wallaw. 9. 1. 20., nr. 468. (2754)

Meoma, Rosalie Jaagu t., wälja antud
Lammistu wallaw. 13. 12. 19., nr. 17. (2755)

Wentmann, Gustaw Hendriku p., wälja
antud Lammistu wallaw. 21. 12. 19., nr. 147.
(2756)

Wille, Kaarel Jaani p., wälja antud Tallinna
l. pol. 4. jsk. 12. 3. 20., nr. 109. (4729)

Teder, Herman Mihkli p., wälja antud
 Wallaw. 23. 11. 20., nr. 551. (2897)
 Pleicher, Liisa Marbi t., wälja antud Narwa
 pol.-ül. (6276)
 Kruberg, Alide Kristjani t., wälja antud
 Nehatu wallaw. (6274)
 Määst, Natalie Friedrichi t., wälja antud
 Tall. pol. 3. jst. ül., nr. 2876. (6273)
 Mänd, Juuli Keinu t., wälja antud Tall. I.
 pol. 3. jst. ül. (6271)
 Depmann, Hans Hansu p., wälja antud
 Tall. I. pol. 3. jst. ül., nr. 12323. (6270)
 Resew, Jaan Suhani p., wälja antud Tall.
 pol. 3. jst. ül., nr. 7529. (6269)
 Greenberg, Senia Aleksandr it., wälja antud
 Narwila wallaw. (6268)
 Kraanit, Gustaw Maie p., wälja antud
 Tall. I. pol. 2. jst. ül., nr. 3261. (6350)
 Riikmann, Liisa Jaani t., wälja antud Tall.
 pol.-ül. (6349)
 Tammit, Johannes Mihkli p., wälja antud
 Warbla wallaw., nr. 5871. (6348)
 Kallas, Hans Suhani p., wälja antud Tall.
 pol. 3. jst. ül., nr. 1236. (6279)
 Salguist, Olga Madise t., wälja antud
 Narwa I. pol.-ül. (6277)
 Suiit, Alef. Tõnise t., wälja antud Tallinna
 I. pol. 3. jst. ül., nr. 4009. (6278)
 Dreut, Mihkel Hirshi p., wälja antud Tallinna
 I. pol. 2. jst. 9. 3. 21., nr. 520. (6158)
 Reismanu, Meeri, wälja antud nr. 494 all.
 (4088)
 Mansu, Hermine Hansu t., wälja antud
 Tallinna pol. 3. jst. ül. (6272)
 Tihler, Alestiina Andrese t., wälja antud
 Drajde wallaw. 1919 a. (6801)
 Wasiljewa, Marie Iwani t., wälja antud
 Tallinna I. pol. 6. jst. ül. 1920 a. webruari-
 tuus. (6803)
 Sulew, Edgar Pauli p., wälja antud Paniko-
 witschi wallaw. 31.12.20., nr. 6232. (3478)
 1920 a., nr. 517. (3477)
 Gordejew, Iwan Mihaili p., wälja antud
 Panikowitschi wallaw.
 Freimann, Alma Alef. t., wälja antud
 Tall. I. pol. 5. jst. ül., nr. 9677. (6412)
 Frankmann, Emilie-Kosalie Hansu t., wälja
 antud Tall. I. pol. 5. jst. ül., nr. 5799.
 (6413)
 Paul, Karl Jaani p., wälja antud Tall. I.
 pol. 5. jst. ül., nr. 15067. (6414)
 Sukum, Hildegard Karli t., wälja antud
 Tall. I. pol. 5. jst. ül., nr. 15072. (6415)
 Keng, Leena Suhani t., wälja antud Abja
 wallaw.

Sewdokimov, Paawel, wälja antud nr.
 3181 all. (3357)
 Sorokina, Ewdokija, wälja antud nr. 3116.
 all. (3357)
 Ignatow, Paawel, wälja antud nr. 9071 all.
 Belanin, Nikolai Mihkli p., wälja antud nr.
 5488 all. (3357)
 Maksimowa, Jefimja, wälja antud nr. 7240
 all. (3357)
 Urripä, Mart Hennu p., wälja antud Kaarli
 wallaw. 5. 1. 22., nr. 230.

Tunnistatase matkwufetats ladumalainud :

Suiit, Johannes Peetri p., maajaamise tunnis-
 tus, wälja antud 2. jalarwäepolgu ül. 3.11.21.,
 nr. 10405. (2751)
 Palum, Johannes Jaani p., rahwawäest wab.
 tunnistus, wälja antud Kuperjanowi part.-p.
 ül. 16.9.20. a., nr. 940. (2753)
 Kusmeel, Jaan, hobusepafs, wälja antud
 Sellamaa wallaw., nr. 506. (5215)
 Sagorški, Egor Jakobi p., wabastustunnis-
 tus, wälja antud 9. wäljapatarei ül. 15.4.20.,
 nr. 1265. (3480)
 Piha, Aleksander Kirilli p., isikutunnistus,
 wälja antud Pärsona wallaw. 13.10.20.,
 nr. 370 ja referwitunnistus, wälja antud
 1. jalarwäe polgu ül. 20.4.20., nr. 6729.
 (5213)
 Treihold, Woldemar Alef. p., sõjawäest
 wabast. tunnistus, wälja antud merewäe
 kadettidekooli ül., nr. 362. (5138)
 Olwer, Karl Suhani p., isikutunnistus, wälja
 antud Rakwere I. pol. 16.11.20., nr. 5740
 ja sõjaw. wabast. tunnistus, wälja antud
 Wirumaaf. rahwawäe ül. (6656)
 Nurk, Karl Jüri p., sõjaw. wabast. tunnistus,
 wälja antud Wirumaaf. rahwawäe ül. 1.2.19.,
 nr. 705. (6653)
 Kereme, Jakob Mihkli p., isikutunnistus,
 wälja antud Rakwere I. p. 3.12.19., nr. 1674,
 ja hobusepafs, wälja antud Warangu wallaw.
 (6651)
 Pennar, Johannes Jaani p., sõjaw. wabast.
 tunnistus, wälja antud 7. jalarwäe p. ülem.
 19.6.20., nr. 7633. (6552)
 Soonus, Jaan Hansu p., isikutunnistus,
 wälja antud Salla wallaw. 4.10.20., nr. 1155,
 ja sõjaw. wabast. tunnistus, wälja antud
 15. wäljapatarei ül. 2.7.20., nr. 1678.
 (4781)
 Nitroschon, Paawel Wassili p., isiku-
 tunnistus nr. 4553 ja referwitunnistus nr.
 5751. (3357)
 Soldatow, Iwan Jakobi p., referwitunnistus
 nr. 242/922. (3357)

Tagasihoidud karjatus tuli häbitfelt kuuldawale ja sakslase käest kullus suupilli lauale. Näridalt wahtis ta selle peale, kui üks instrumendi kätte wõttis.

— Ma enimalt ostasin ikka mängida niisugusel riis-tal, — ütles ta.

Üks haaras suupilli ning mängis: „Waat' kangelane tuleb koju.“ Sellega tahtis seletada, et selles asjas tema see kangelane on, kes kapten Henner'i surma saladuse lahendas. Ta tahtis juba oma harilikule lõbususele anduda, kuid filmapilgul juhtus midagi, mis kõik teisiti ajas. Sakslane kargas laua tagant üles, laud kõikus ja kullus ühes nõude ja klaasibega ümber. Kapteni nägu oli walge kui waha ja filmades, mis alles hiljuti nii tuimad olid, tuli paanikaline hirm nähtawale. Ta sirutas läed wälja, nagu kaitsete kellegi eest. Sirmus karjatus tungis ta kõri.

Üks ja Snider kargasid wärisedes pästi. Sakslane toetus seina najale.

Proua Bidet tõusis üles. Ta hääl oli külm ja karm kui ütles:

— Kaptin Müller, teie tapsite kaptin Henner'i!

Sakslane wahtis tardunud pilguga oma ette maha, nagu näeks ta seal midagi, mis teised mitte ei näinud. Nagu unes sõnas pikkamisi:

— Gott! Jah, mina tapsin teda. — Kuid ta wiimase sõna oli belnud, kullus ta mõistujeta maha.

VIII.

— Üks, mu pois, — ütles Snider, — ma tahaks teiega kõneleba.

Nad istusid Snideri kabinetis, kolmandal päewal peale lõunasööki „Excelsior'is.“

— Ma just kuulasin meie sõbra Müller'i pihtimist. See lugu annab palju materjaali mõtlemiseks. Samas toas, mitte ammu tagasi, teie . . .

— Ei maffa sellest rääkida, herra, — protesteeris Üks.

— Samas toas mitte ammu tagasi, — jätkas Snider halastamata, — ütlesite, et tapmist ilma põhjuseta ei wõi olla. Selle all arwasite teie muidugi niisuguseid, mis teile küllalt selgitawad olid. Ma sain Müller'i käest teade, et ainukene põhjus kaptin Henner'i tapmiseks selle teraw mõistus olnud, ja ta alati kaptin Müller'it pilganud. See oli peapõhjus. Kuid kaptin Hen-

ner õstis ennast täis joonud, mis igal õöl sündinud, mänginud ta ikka suupilli peal tükki „Waat' kangelane tuleb koju.“ Seba te küll wist põhjuseks ei loe, mis?

Üks lasi pea norgu.

— Wast, ma uurisin kõit wead, mis te tegite, läbi ja leidisin ainult ühe punkti, kus teil õigus oli. See on bananikimp, mis kaptin Müller Jaawa saarelt saanud Bananid olla aga terwe nõdal enne tapmist kohale jõudnud ja kui te wõtaks waewaks nääd kõil hästi järele mõtelda, näeks te, et see fakt teie edaspidiste aruanne-tega sugugi kokku ei läi. Müller surmas maw ja wõttis selle kihwti. Oli tal kõrge see mõte, wõi tuli ta pärast selle peale, — ma ei tea, seba ta mulle ei ütelnud Wäga wõimalik, et tal alles pärast kogemata see mõte pähe tuli.

— Proua Bideti mõistus'andis meile wõtme selle mõistatuse lahenduseks. Kaptin Henner olla üksford talle belnud, et ta oma mänguga „Waat' kangelane tuleb koju,“ wihasstab Müller'i kassi sama palju, kui Müller'it ennast. Kass muidugi ei wõinud kaptin Henner'i pilkamisest aru saada, kuid see mäng tegi teda alati nii wihasseks, et ta kaptin Henner'i põlwele peale kargas ja teda kratfis. Henner oli wäga palju-nahaline ja ei pannud seba tähele ja see huttaski ta.

— Müller määris kassi küüned kihwtiga ja läks õbseks, Portsmouth'i. Ta teadis wäga hästi, et kuiigi ära lähed, kaptin Henner ikkagi mängima hakkab, juba äkki selle-pärast, et kassi wihasstada.

— Teie suurem wiga, Üks, seisab selles, et teie ikka fakte teooriat laudu otksite, kuid proua Bidet tegi ümberpöördukt; ta algas faktidega, — nimelt, ta olla näinud, kui kass atnast wälja hüpanud, kuera kratfinud ja siis oma käppasid laskuma hakanud. Nii sai kass surma.

— Teie, mu pois, wõiksite seba juhtumist endale õpetu-seks wõtta, mida teie ta hädasti wajasite.

Tõlkinud A—da R—ro.

(Lõpp.)

Wäljaandja: Toimetuskomisjon.
Wasutataw toimetaja: R. Reinberg.

Kuulutused.

Lunnistatatsje matšwusjetats kaduma-läinud isikutunnistused järgmiste nimede peale:

Wiling, Filip Mironi p., wälja antud Panikowitshi wallaw. 9. 2. 20., nr. 1056.

(3479)

Kirst, Aleksander, wälja antud Laimjala wallaw. 20. 1. 20., nr. 12.

(5216)

Loopp, Aleksander, wälja antud Laimjala wallaw. 14. 9. 20., nr. 370.

(5217)

Weinart, Olga Gustawi t., wälja antud Tartu l. pol. 1. jst. 21. 10. 20., nr. 9602. (2752)

Rübarsopp, Salme Tõnise t., wälja antud Laewa wallaw. 9. 1. 20., nr. 468. (2754)

Meoma, Rosalie Jaagu t., wälja antud Lammistu wallaw. 13. 12. 19., nr. 17. (2755)

Lehtsmann, Gustaw Hendriku p., wälja antud Lammistu wallaw. 21. 12. 19., nr. 147. (2756)

Piller, Raarel Jaani p., wälja antud Tallinna l. pol. 4. jst. 12. 3. 20., nr. 109. (4729)

Teder, German Mihkli p., wälja antud
Walguta wallaw. 23. 11. 20., nr. 551. (2897)

Pleicher, Liisa Marbi t., wälja antud Narwa
pol.-ül. (6276)

Kruber, Alide Kristjani t., wälja antud
Nehatu wallaw. (6274)

Rääst, Katalie Friedrichi t., wälja antud
Tall. pol. 3. jst. ül., nr. 2876. (6273)

Mänd, Juuli Heinu t., wälja antud Tall. I.
pol. 3. jst. ül. (6271)

Depmann, Hans Hansu p., wälja antud
Tall. I. pol. 3. jst. ül., nr. 12323. (6270)

Resew, Jaan Suhani p., wälja antud Tall.
pol. 3. jst. ül., nr. 7529. (6269)

Greenberg, Senta Aleksandr it., wälja antud
Narwa wallaw. (6268)

Kraanit, Gustaw Maie p., wälja antud
Tall. I. pol. 2. jst. ül., nr. 3261. (6350)

Riikmann, Liisa Jaani t., wälja antud Tall.
pol.-ül. (6349)

Tammit, Johannes Mihkli p., wälja antud
Warbla wallaw., nr. 5871. (6348)

Kallas, Hans Suhani p., wälja antud Tall.
pol. 3. jst. ül., nr. 1236. (6279)

Salgust, Olga Madise t., wälja antud
Narwa I. pol.-ül. (6277)

Suit, Alef. Tõnise t., wälja antud Tallinna
I. pol. 3. jst. ül., nr. 4009. (6278)

Dreut, Mihkel Sirshi p., wälja antud Tallinna
I. pol. 2. jst. 9. 3. 21., nr. 520. (6158)

Reisman, Meeri, wälja antud nr. 494 all.
(4088)

Mansu, Germinie Hansu t., wälja antud
Tallinna pol. 3. jst. ül. (6272)

Tihler, Alestiina Andrese t., wälja antud
Drajõe wallaw. 1919 a. (6801)

Wasiljewa, Marie Iwani t., wälja antud
Tallinna I. pol. 6. jst. ül. 1920 a. weebruari-
kuus. (6803)

Sulew, Edgar Pauli p., wälja antud Paniko-
witshi wallaw. 31.12.20., nr. 6232. (3478)
1920 a., nr. 517. (3477)

Ordejew, Iwan Mihaili p., wälja antud
Panikowitshi wallaw.

Freimann, Alma Alef. t., wälja antud
Tall. I. pol. 5. jst. ül., nr. 9677. (6412)

Frankmann, Emilie-Kosalie Hansu t., wälja
antud Tall. I. pol. 5. jst. ül., nr. 5799.
(6413)

Paut, Karl Jaani p., wälja antud Tall. I.
pol. 5. jst. ül., nr. 15067. (6414)

Sukum, Hildegard Karli t., wälja antud
Tall. I. pol. 5. jst. ül., nr. 15072. (6415)

Keng, Seena Suhani t., wälja antud Abja
wallaw.

Jewdokimov, Paavel, wälja antud nr.
3181 all. (3357)

Sorokina, Ewdokija, wälja antud nr. 3116.
all. (3357)

Ignatow, Paavel, wälja antud nr. 9071 all.

Belanin, Nikolai Mihkli p., wälja antud nr.
5488 all. (3357)

Maksimowa, Jefimja, wälja antud nr. 7240
all. (3357)

Urripä, Mart Jennu p., wälja antud Kaarli
wallaw. 5. 1. 22., nr. 230.

Tunnistataste maksuwetatals kadumalainud :

Suit, Johannes Peetri p., maajaamise tunnis-
tus, wälja antud 2. jalarwäepolgu ül. 3.11.21.,
nr. 10405. (2751)

Palum, Johannes Jaani p., rahwawäest wab.
tunnistus, wälja antud Kuperjanowi part.-p.
ül. 16.9.20. a., nr. 940. (2753)

Ausmeel, Jaan, hobusepafs, wälja antud
Sellamaa wallaw., nr. 506. (5215)

Sagorcki, Egor Jakobi p., wabastustunnis-
tus, wälja antud 9. wäljapatarei ül. 15.4.20.,
nr. 1265. (3480)

Pihla, Aleksander Kirilli p., ifikutunnistus,
wälja antud Pärsuma wallaw. 13.10.20.,
nr. 370 ja referwitunnistus, wälja antud
1. jalarwäe polgu ül. 20.4.20., nr. 6729.
(5213)

Treihold, Woldemar Alef. p., sõjawäest
wabast. tunnistus, wälja antud merewäe
kadettidekooli ül., nr. 362. (5138)

Olwer, Karl Suhani p., ifikutunnistus, wälja
antud Rakwere I. pol. 16.11.20., nr. 5740
ja sõjaw. wabast. tunnistus, wälja antud
Wirumaaf. rahwawäe ül. (6656)

Nurk, Karl Jüri p., sõjaw. wabast. tunnistus,
wälja antud Wirumaaf. rahwawäe ül. 1.2.19.,
nr. 705. (6653)

Pereme, Jakob Mihkli p., ifikutunnistus,
wälja antud Rakwere I. p. 3.12.19., nr.1674,
ja hobusepafs, wälja antud Warangu wallaw.
(6651)

Pennar, Johannes Jaani p., sõjaw. wabast.
tunnistus, wälja antud 7. jalarwäe p. ülem.
19.6.20., nr. 7633. (6552)

Soonuks, Jaan Hansu p., ifikutunnistus,
wälja antud Salla wallaw. 4.10.20., nr.1155,
ja sõjaw. wabast. tunnistus, wälja antud
15. wäljapatarei ül. 2.7.20., nr. 1678.
(4781)

Nitroschon, Paavel Basstili p., ifitu-
tunnistus nr. 4553 ja referwitunnistus nr.
5751. (3357)

Soldatow, Iwan Jakobi p., referwitunnistus
nr. 242/922. (3357)

Oksjon.

Tallinna linna politsei III jaoskonna ülem kuulutab, et 14. weebruaril 1922 a. kell 10 hom. S. Tartu mnt. nr. 47-a müiakse enampakkumisel Johannes Kulli 6-hobuse jõuline

naftamootor,

hinnatud 30.000 marka, 1921 a. puhtakasu maksukatteks. Oksjon algab hinnatud hinnast. Müüdawat warandust võib näha oksjoni päewal enne müümist.

Jaoskonnaülem
Reindorf.

6287

22. nov. l. a. leiti Järvamaakonnas, Alliku wallas, Retla külas, heinaküünist heinte sisse peidetult

meesterahwa jalgratas

järgmistele tundemärgidega: „Leutneri“ wabrikust № 26029, musta raamidega, „Continental“ mantlid, wabajooks „R u s s i a“ № 24761. Oige omanik võib kätte saada Alliku raiooniülema kaudu wastawate isenduste ettenäitamisel.

Paides, 31. jaan. 1922. № 13740.

Järvamaakonna politseiülem:
W e n d a.

4155

Sekretäär: W e n d a ch.

Järvamaakonna politseiülem kuulutab, et 20. weebr. j. a. kell 10 saawad

Rakke alewikus

järgmistele Hindrek Reide'i päralt olewad loomad ja asjad: üks mähobune, 2 arj. kõrge, 9 a. wana; üks wärwimata saan ja üks wedruwanter, kofku hinnatud 20.000 marga peale,

e n a m= pakkumisel

ära müüdüd 1921 a. puhtakasu maksu kätteks.

4154

Oksjon.

Tallinna linna politsei 3. jaoskonna ülem kuulutab, et 13. weebr. 1922 a. kell 10 hom. Polgu t. nr. 9 müiakse enampakkumisel Leile Grossmanni

liikuw warandus,

mis seisab koos mitmesugusest mööblist, hinnatud mrk. 49.000, 1921 a. puhtakasu maksu kätteks. Oksjon algab hinnatud hinnast. Müüdawat warandust võib näha oksjoni päewal enne müümist.

Jaoskonna ülem Reindorf.

6286

Põhjamaa tööstus- kaubandus akts.-selts

soovitab ladust kättesaatmisega

suhkrut, walge kristall,
peenike, Ameerika nisu-
jahu, parem sort, kokos-
õli, seebitööstusele, que-
-- brachhoekstrakte --

soovitab ladust kättesaatmisega

6621

Narwa m. 13 Tallinn.

— Telefon 14-70, 6-87. —

Räpina paberivabriku kontor

Cartus, Põiktän. nr. 6

Soovitab kõigeodavamate wabrikuhindadega kõõfjugu

kantselei-tarbeaineid

nti tui: kirjutus- ja kuivatuspaberit, aktitaanesid, lauakartongi, pliiatsid, fulgefid, tinti jne. Asutustele kes tellivad 1000 marga ja suurema summa eest, saab hinnalalandus tehtud ja kaup postiga ehk raudteega ära saadetud. Tellimisi võtavad vastu suusõnaliselt ehk kirjalikult ka kontori osakonnad:

Tallinnas — Wiru tän. nr. 7, I. 3

Pärnus — Riia tän. nr. 56

Cartus — Uueturu tän. nr. 15 5956

N. Raist ja Ko.

Riide-, naha-, saapa- ja pudukauplus
soovitab alati suurest väljavalikust iga-
suguseid kaupasid.

Pärnus, Riistli tän. 28. Telefon 110
Luru ääres 1 ja 2. „ 143

959

15,000 waowatasuks

sellele, kes juhatab, et kätte wõib saada ära jooks-
nud walge hurdakoera, nimi „Druschok“.

6807 Teadustada Tallinn, Tsellulose wabrik.

S. Hirschmann

Tallinn.

Wene tänaw 1.

Pudukauba ladu. 6275

PIIRITUSLAKI ja POLITUURIWABRIK

„FORTUNA“

TALLINNAS, Suure Tärtumaantel nr. 47-a

Soovitab kaupmeestele ja tööstusele wasta-
was headuses oma tehases walmistatud

Lakki ja polituuri

6345

B. GOLDMANN

TALLINN

Wiruäärava puiestee 13

PUDUKAUBA LADU

1573

Kõik Eesti wabariigi postiasutused
wõtawad

„Eesti Politseilehe“

tellimisi ja kuulutusi vastu.

KAUBAMAJA

Hermann REIWAS Tallinnas

Maakri tän. № 2, oma majas

soowitab suures väljawalikus kõiksugu

riide- ja pudukaupa

suurel ja wäiksel mõõdul (en gros & en detail)

ajakohaste hindadega.

1575

Kõigenõuetawamad ja
puhtamad saadused Tallinnas on

P. K. „ESTONIA“

Pudelipiim,

kohwi- ja wahukoor,

wõi, juust, munad

j. n. e.

Kontor: Jaani t. nr. 6. Kõnetr. 855

Ladud ja kauplus:

„Estonia“ teatrimajas nr. 7

Kõnetr. 845

Worstiwabrik ja piimaäri:

Wladimiri t. nr. 4. Kõnetr. 5-18

Telegrammi aadr.:

Zentrestonia

6612

Markel M. Makarow

TALLINN, Narwa mnt. 27

Müüb

oma laagrist kõiki-
des mõõtudes palke,
laudu ja muud ehi-
tuspuumaterjaali

Walmistab

oma tiseritöötoas
aknaid ja uksi

Mehaanika-töökoda

6041